

[Udenrigsministeren]

række initiativer fra Verdensbankens side og især bankens særlige Afrikaprogram, SPA, der efterhånden har været i stand til at knytte reformer og ressourcer sammen på en måde, som har fået bred støtte både i Afrika og blandt donorerne. Det er Verdensbanken og Den Internationale Valutafond, der siden midten af 1980'erne har været de bærende kræfter i udformningen af de økonomiske reformprogrammer, som i tidens løb og navnlig i de første år har givet anledning til kritik; der var nok en tro på, at reformerne kunne gennemføres hurtigere og mere konsekvent, end det rent faktisk har vist sig muligt. Det er jo aldrig uden problemer at gennemføre en økonomisk hestekur, men problemerne er langt mindre, end de ville være på bare lidt længere sigt, hvis man blot havde fortsat den tidligere økonomiske politik, og de særlige problemer for de fattigste befolkningsgrupper kan i vid udstrækning afhjælpes gennem støtte fra donorlandene. Det afgørende er, at økonomiske reformprocesser virker i de lande, der følger strukturtilpasningsprogrammerne. Der er opnået en betydelig vækst i deres eksport, og der er nu en begyndende stigning i deres investeringer.

Et tredje element, der også på en vis måde peger fremad, er den betydelige forbedring, der gennem de sidste mange år er sket af sundhedstilstanden i Afrika. Spædbørnsdødeligheden er blevet reduceret drastisk, og den forventede levealder er steget markant. Der er også sket betydelige fremskridt på uddannelsesområdet, alfabetiseringsgrad og andel af børn på primært skoleniveau, og det er nogle af de indsatser, som man kan knytte an til fremover, men der er ingen hurtige og lette løsninger på strukturproblemerne i Afrika; selv i bedste fald bliver det en lang og sej proces.

Danmark kan ikke løse Afrikas problemer, men vi kan medvirke til, at det internationale samfund som sådant, og det vil især sige EF-landene og de øvrige store donorlande, yder den direkte og indirekte støtte til Afrika, som vil gøre det muligt for de afrikanske lande selv at gennemføre den politiske og økonomiske reformproces, som mange af landene allerede har indledt.

Noget af det første, som der internationalt må tages fat på, er en bedre nødhjælpsindsats; vi må sikre, at der sker en effektivisering af FN's og EF's nødhjælpsindsats. Erfaringerne

fra Somalia og andre lande på Afrikas horn har været klare: På trods af reformer i FN-systemet, trods udpegelse af en central nødhjælpskoordinator – for øvrigt ikke mindst efter pres fra EF-landene og de nordiske lande – fungerer koordinationen af FN-systemets nødhjælpsindsats fortsat for dårligt. Det, man kunne kalde baronerne i de enkelte FN-organisationer, får i alt for høj grad lov til at køre deres eget løb, sådan som vi senest har set det i Somalia.

Derimod er der kun grund til at rose den konkrete indsats, der bliver ydet af de mange mennesker, som FN-organisationerne har i katastrofernes frontlinje. De gør en storstilet indsats – jeg har selv oplevet det i Somalia – og de har for det meste et godt og positivt samarbejde med andre hjælpeorganisationer, men det er galt på centralt hold, hvor der især er brug for en bedre koordinering.

EF vil i år yde humanitær bistand til Afrika for næsten 4,5 mia. kr., oven i det kommer medlemslandenes nationale katastrofebistand, og det gør Fællesskabet til en meget stor bidrager i denne sammenhæng. Der har været en vis kritik af EF's håndtering af nødhjælpsindsatsen, og det er da også rigtigt, at ikke alt er gået så hurtigt, som man kunne ønske det, hvorfor vi også må se nøje på de forskellige EF-procedurer med henblik på at få strammet dem mest muligt, og det har vi for øvrigt allerede fra dansk side taget initiativ til.

Vi må også sikre en mere smidig overgang fra katastrofebistand til langsigtet udviklingsbistand. Både de menneskeskabte og de natur-skabte katastrofesituationer har i Afrika vist sig at være så langvarige, så gennemgribende og så komplekse, at den umiddelbare og normalt mere kortsigtede nødhjælpsindsats må følges op af en længerevarende bistand med et betydeligt nødhjælpspræg, før situationen har stabiliseret sig så meget, at man kan genoptage mere almindelig udviklingsbistand i et normalt omfang. Det er altså, hvad vi kunne kalde en grå zone. Det er ikke egentlig nødhjælp, det er heller ikke egentlig udviklingsbistand, det er måske mere en form for genopbygningsbistand, som vi også må tage højde for i tilrettelæggelsen af vores programsamarbejde, og derfor er det vigtigt, at vi ikke ser nødhjælpen som noget, der er helt uafhængigt af udviklingsbistand; det hænger sammen.